

Paskaidrojuma raksts un Rīgas domes priekšsēdētāja ziņojums par Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetu

Rīgas pilsētas ekonomiskā un sociālā situācija

Rīgas pilsētas ekonomiku 2021. gadā turpināja ietekmēt Covid-19 krīze un pasākumi tās ierobežošanai, tomēr salīdzinājumā ar iepriekšējā gada zemo bāzes līmeni tautsaimniecībā vērojams pieaugums. Iekšzemes kopprodukts 2021. gada 9 mēnešos pret attiecīgo iepriekšējo gada periodu valstī kopumā salīdzināmajās cenās pieauga par 5,1 %. Straujākais pieaugums bija vērojams finanšu un apdrošināšanas nozarē – par 41,7 %, kā arī veselības un sociālās aprūpes jomā – par 19,8 %, bet informācijas un komunikāciju pakalpojumu nozares pieaugums bija 9,5 %. Pēc Finanšu ministrijas prognozēm, 2022. gadā valstī sagaidāms iekšzemes kopprodukta pieaugums par 5,1 %, un līdzīgu dinamiku var paredzēt arī Rīgas pilsētas ekonomikā, kur tiek saražots ap 53 % valsts iekšzemes kopprodukta.

Pārskata gadā turpinājās valsts īstenotie ekonomikas un sociālie atbalsta pasākumi, kas mazināja krīzes negatīvo ietekmi uz darba samaksu, iedzīvotāju ienākumiem un nodarbinātību. Vidējais bruto darba samaksas līmenis 2021. gada 3. ceturksnī Rīgas pilsētā bija par 10,3 % augstāks nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. Darba samaksa ir būtisks ekonomikas rādītājs, kas ietekmē pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk arī – IIN) ieņēmumus, kas 2021. gadā bija 62 % no Rīgas valstspilsētas pašvaldības kopējiem ieņēmumiem. Pēc Finanšu ministrijas prognozēm, arī 2022. gadā sagaidāms darba samaksas pieaugums tautsaimniecībā par 5 %.

Latvijas ekonomiku 2021. gada laikā arvien vairāk sāka ietekmēt patēriņa cenu pieaugums, kas 2021. gada novembrī pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu bija 7,5 %. Īpaši straujš cenu pieaugums bija vērojams energoresursu jomā, kur elektrības cena patērētājiem attiecīgajā laikposmā palielinājās par 24 %, dabasgāzes cena par 51 % un siltumenerģijas cena par 26 %. Ražotāju cenu pieaugums pret attiecīgo iepriekšējā gada mēnesi 2021. gada laikā palielinājās no 0,7 % janvārī līdz 23,4 % novembrī, būvniecības izmaksas no 0,5 % līdz 11,9 %.

Ar Covid-19 krīzi saistītie pārvietošanās ierobežojumi turpināja negatīvi ietekmēt tūrisma jomu Rīgas pilsētā. 2021. gada pirmajos trīs ceturkšņos apkalpoto personu skaits pilsētas tūrisma mītnēs samazinājās pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu par 36 %, nakšņojumu skaits samazinājās par 42 %, attiecīgi veidoja tikai 28 % un 27 % no pirmskrīzes attiecīgā perioda rādītāja.

Darba tirgū 2021. gada laikā bija vērojami vairāki izaicinājumi saistībā ar ekonomiskās aktivitātes ierobežojumiem atsevišķos gada periodos un Covid-19 krīzes ierobežojošajiem pasākumiem, taču 2021. gada 3. ceturksnī aizņemto darba vietu skaits Rīgas pilsētā bija par 5,6 tūkstošiem lielāks nekā pirms gada, sasniedzot 487,6 tūkstošus. Bezdarbnieku skaits Rīgas pilsētā 2021. gada beigās bija par 4,3 tūkstošiem mazāks nekā pirms gada, kas bija 13,7 tūkstoši cilvēku (4,5 % no ekonomiski aktīvajiem pilsētas iedzīvotājiem). Finanšu ministrija 2022. gadam prognozē nodarbinātības palielinājumu par 1 %.

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Rīgas pilsētā reģistrēto iedzīvotāju skaits 2021. gada 1. jūlijā bija 674,9 tūkstoši cilvēku, par 1,7 % mazāk nekā gada sākumā.

Pašvaldības budžeta un finanšu risku analīze

Rīgas valstspilsētas pašvaldības kopējā ekonomiskā un finanšu situācija, neskatoties uz Covid-19 krīzes ietekmi, ir saglabājusies stabila, tomēr Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta un finanses tuvāko gadu laikā apdraud vairāki riska faktori, no kuriem būtiskākie:

- patēriņa, ražotāju un būvniecības cenu pieaugums;
- situācija darba samaksas un nodarbinātības jomā;
- valsts politika nodokļu jomā un ieņēmumu sadalē starp valsti un pašvaldībām.

Cenu pieaugums kā būtisks pašvaldības finanšu stabilitāti apdraudošs faktors parādījās jau 2021. gada laikā, it īpaši gada pēdējos mēnešos, strauji pieaugot elektrības, dabasgāzes un apkures cenām. Inflācija bija vērojama arī patēriņa preču, ražotāju cenu un būvniecības izmaksu jomā.

Pašvaldības budžeta izdevumu daļā ietekmē cenu pieaugums, īpaši komunālo maksājumu, bet arī kapitālo un citu izdevumu jomā. Pastarpināta ietekme inflācijai ir arī uz darba samaksas izdevumiem, samazinot reālo darba samaksas pieaugumu un palielinot spiedienu to paaugstināšanai.

Šobrīd grūti prognozēt inflācijas tendences 2022. gada laikā, īpaši energoresursu jomā, tomēr pastāv būtisks izdevumu korekcijas risks. Lai gan daļēji cenu pieaugums jau paredzēts izdevumu bāzē, gada gaitā inflācijas straujākas attīstības rezultātā var rasties nepieciešamība pārskatīt atsevišķus izdevumu posteņus.

Risku līdzsvarojošie faktori. Jāņem vērā arī tas, ka, atšķirībā no valsts budžeta, kur daļa nodokļu ieņēmumu (piemēram, PVN) ir nosacīti “inflācijas indeksēti”, uz pašvaldību budžeta nodokļu ieņēmumiem inflācijai nav palielinošas un līdzsvarojošas ietekmes. Tādēļ risku vadība šajā jomā saistīta ar savlaicīgu budžeta izdevumu korekciju, pieejamāku rezerves fondu un resursu taupības politiku.

Pašvaldības budžeta ieņēmumu daļā joprojām saglabājas risks, kas saistīts ar valsts nodokļu politikas ietekmi. Pašvaldības budžeta galvenā ieņēmumu avota – iedzīvotāju ienākuma nodokļa – ieņēmumus arī turpmākajos gados ietekmēs kopš 2018. gada īstenotā nodokļu reforma, kā arī citi pēdējos gados īstenotie nodokļu politikas pasākumi, piemēram, neapliekamā minimuma pieaugums. Šī politika ne tikai samazina potenciālos pašvaldības IIN ieņēmumus, bet arī palielina pašvaldības ieņēmumu atkarību no valsts politikas IIN kompensācijā un valsts speciālās mērķdotācijas sadalē. Šajā risku grupā varētu iekļaut arī riskus, kas saistīti ar Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas potenciālajām izmaiņām, kā arī nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk arī – NĪN) politikas izmaiņu risku.

Risku līdzsvarojošie faktori. Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumu riskus līdzsvaro iespējamais straujāks ekonomikas un darba samaksas

pieaugums, salīdzinot ar plānoto, kā arī valsts garantijas IIN ieņēmumiem 100 % apmērā. Tādēļ šis risks ir vairāk saistīts ar turpmāko gadu pašvaldības ienākumiem, ierobežojot pašvaldību iespējas izstrādāt un īstenot vidēja termiņa budžetu.

Darba samaksa un nodarbinātība pašvaldībā. Rīgas valstspilsētas pašvaldībai viens no lielākajiem tuvāko gadu riskiem ir ar atalgojumu saistīto izmaksu pieaugums, ņemot vērā relatīvi zemo darba samaksas bāzes līmeni Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un patēriņa cenu inflācijas procesu, kas samazina reālo darba samaksu.

Šo risku var pastiprināt:

- minimālās darba samaksas pieaugums, kas palielina darba samaksas izdevumiem nepieciešamo apjomu un novirza atlīdzības palielināšanai paredzētos līdzekļus minimālās darba samaksas un tai tuvāko darba samaksas kategoriju atlīdzības pieaugumam;

- straujāks darba samaksas pieauguma temps tautsaimniecībā, vēl vairāk palielinot spiedienu uz darba samaksas jomu pašvaldībā.

Nodarbinātības jomā viens no riska faktoriem ir darbaspēka trūkums atsevišķās pašvaldības jomās, kas saistīts ar aktuālajiem darba tirgus procesiem Covid-19 krīzes un to ierobežojošo pasākumu rezultātā.

Līdzsvarojošie faktori. Darba samaksas strauja kāpuma risku un tā ietekmi uz pašvaldības budžetu ierobežo plānota un finanšu iespējam atbilstoša, pakāpeniska darba samaksas izdevumu paaugstināšana Rīgas valstspilsētas pašvaldībā, pozitīvi ietekmējot mazāk atalgotās un ar pašvaldības funkciju nodrošināšanu saistītās amatu grupas. Svarīgi ir uzsākt un veikt reformas, kas samazina pašvaldībā strādājošo skaitu, uzlabojot efektivitāti un tādējādi palielinot atalgojumu, kā arī izvērtējot iespēju daļu pakalpojumu nodot ārpalpojumu tirgū.

Identificētie riski neapdraud pašvaldības budžeta stabilitāti, bet pastāv augsts risks, ka pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāte kritīsies.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžeta ieņēmumu prognoze

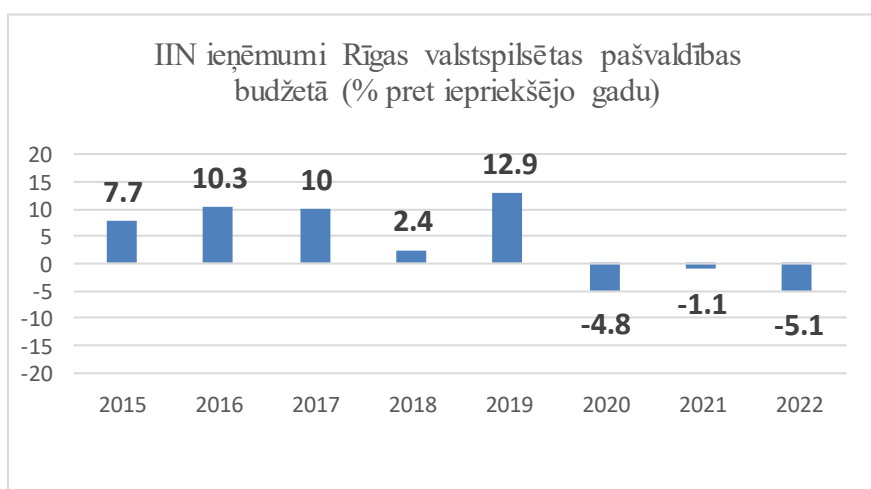
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā 2022. gadā ietekmēs darba samaksas un nodarbinātības procesi, Covid-19 krīze un tās ierobežošanas pasākumi, kā arī valstī īstenotie pasākumi nodokļu politikas jomā. Nodokļu politikas pasākumu – neapliekamā minimuma, pensionāru nepaliekamā minimuma pieauguma u.c. izmaiņu – ietekmē Rīgas valstspilsētas pašvaldības potenciālie IIN ieņēmumi 2022. gada budžetā samazināsies par 28,2 miljoniem *euro*. Rīgas valstspilsētas pašvaldības īpatsvara samazinājums no 41,96 % līdz 41,50 % IIN sadalē starp pašvaldībām samazinās Rīgas valstspilsētas pašvaldības potenciālos šī nodokļa ieņēmumus par 6,4 miljoniem *euro*.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas plānoto un Valsts budžeta likumā prognozēto IIN ieņēmumu apjomu pašvaldībām Rīgas valstspilsētas pašvaldības IIN ieņēmumi 2022. gadā sasniegs 579,6 miljonus *euro* (par 20,2 miljoniem *euro* jeb 3,6 % vairāk nekā 2021. gada plānā). Salīdzinājumā ar 2021. gada faktiskajiem IIN ieņēmumiem 2022. gadā plānotie IIN ieņēmumi ir par 31,1 miljonu *euro* (par 5,1 %) mazāki.

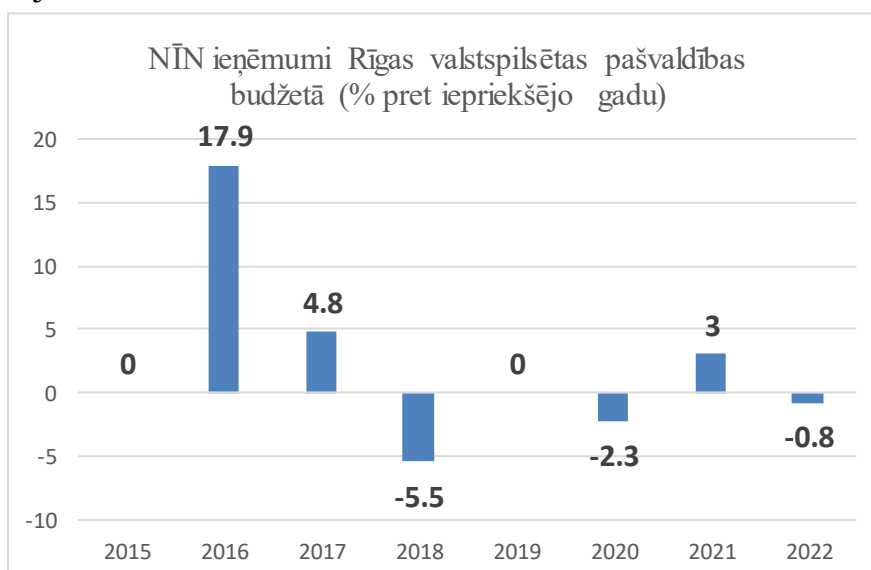
2022. gadā valsts budžeta speciālā dotācija IIN ieņēmumu samazinājuma kompensācijai 70 % apmērā tiks sadalīta pēc IIN sadales koeficienta pašvaldībām, palielinot Rīgas valstspilsētas pašvaldībai pieejamo finanšu resursu apjomu par 43,8 miljoniem *euro*.

Tā kā Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (turpmāk arī – PFIF) 2022. gadā tiks ieskaitīti tikai 30 % no šīs dotācijas, palielināsies donoru pašvaldību iemaksu apjoms šajā fondā, Rīgas valstspilsētas pašvaldības gadījumā par 53,2 miljoniem *euro* (2,3 reizes vairāk), sasniedzot 95,7 miljonus *euro*.

Tāpat kā iepriekšējos gados, pašvaldībām 2022. gadā tiek garantēti IIN ieņēmumi no plānotās prognozes, taču ir noteikts jauns sadalījums pa ceturkšņiem: I ceturksnī – 24 %, II ceturksnī – 24 %, III ceturksnī – 26 %, IV ceturksnī – 26 %.

Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetā tiek plānoti 110,4 miljonu *euro* apjomā, kas atbilst 2021. gadam sākotnēji plānotajam līmenim. Faktiskā šī nodokļa ieņēmumu izpilde 2021. gadā pārsniedza plānoto par 1,6 miljoniem *euro*. Lai gan 2021. gadā NĪN ieņēmumi pārsniedza iepriekšējā gada ieņēmumus par 3,2 miljoniem *euro*, 2/3 no šī pieauguma veidoja iekasēto parādu pieaugums. Tā kā 2022. gadā nav paredzamas būtiskas izmaiņas šī nodokļa bāzē, tā ieņēmumi tiek plānoti pēdējo gadu vidējā līmenī.

Azartspēļu nodokļa ieņēmumi 2022. gadā tiek plānoti 2021. gadā sākotnēji plānotajā līmenī 1,25 miljonu *euro* apmērā. 2021. gadā šī nodokļa ieņēmumus būtiski samazināja Covid-19 krīzes ierobežojošo pasākumu ietekme uz šīs jomas darbības apstākļiem.

Dabas resursu nodokļa ieņēmumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā 2022. gadā tiek plānoti 0,37 miljonu *euro* apjomā, 2021. gada faktiskās izpildes līmenī.

Kopējie nodokļu ieņēmumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā 2022. gadā tiek plānoti 691,6 miljonu *euro* apmērā, par 30,9 miljoniem *euro* mazāk, nekā bija 2021. gada faktiskie nodokļu ieņēmumi. Pašvaldības budžetā tiks ieskaitīta valsts speciālā mērķdotācija 43,8 miljoni *euro*, palielinot pašvaldībai pieejamo finanšu resursu apjomu.

Nenodokļu un budžeta iestāžu ieņēmumu apjoms Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā 2022. gadā tiek plānots 39,8 miljonu *euro* apjomā.

Mērķdotācijas (valsts budžeta transferti) apjomu no valsts budžeta 2022. gadā un turpmākajos gados ietekmēs lēmumi par Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu atmaksu, kas pašvaldības budžetā tiek ieskaitīti minētajā ieņēmumu postenī.

Sociālajā jomā gaidāmas lielākās izmaiņas normatīvajos aktos par mērķdotāciju piešķiršanu pašvaldībām. Līdz ar grozījumiem Invaliditātes likumā 2021. gada 1. jūlijā stājās spēkā jaunie Ministru kabineta 2021. gada 18. maija noteikumi Nr. 316 “Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti”, kuros pilnveidoti esošā asistenta pakalpojuma nodrošināšanas nosacījumi, paplašināts atbalsts bērniem un palielināts atalgojums asistentiem, kam plānots papildu valsts budžeta finansējums 6,4 miljoni *euro*. Savukārt, lai kompleksi risinātu siltumenerģijas cenu kāpuma (šajā apkures sezonā) ietekmi uz visneaizsargātākajām un nabadzības riskam visvairāk pakļautajām mājražotniecībām un vienlaikus dotu iespēju pašvaldībām nodrošināt arī citiem sociālā atbalsta pasākumiem nepieciešamo finansējumu, tika veikti grozījumi Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā, nosakot, ka pašvaldībām tiek nodrošināta mērķdotācija 50 % apmērā no faktiskajiem izdevumiem mājokļa pabalstam, kas radušies laikposmā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 31. maijam. Šobrīd šim mērķim Rīga domes Labklājības departaments plāno valsts mērķdotāciju 0,7 miljonu *euro* apmērā, bet tā tiks precizēta atbilstoši faktiski saņemtajam finansējumam.

Turpmākos divus gadus – 2022. un 2023. gadā – valsts sniegs finansiālu atbalstu pašvaldībai atlīdzības palielināšanai aprūpētājiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, lai novērstu risku, ka aprūpētāju trūkuma dēļ netiek apmierinātas sociālās aprūpes centros dzīvojošo personu pamatvajadzības pēc aprūpes, kā arī plānots atbalsta veids profesionālā sociālā darba ieviešanai un attīstībai 2022. gadā – piešķirt mērķdotāciju piemaksai pie mēnešalgas par personīgo ieguldījumu sociālajiem darbiniekiem, kuri strādā pašvaldības sociālajos dienestos, tajā skaitā struktūrvienībās un pašvaldību izveidotās iestādēs, kas sniedz sociālos pakalpojumus.

Lielāko mērķdotāciju apjomu Rīgas valstspilsētas pašvaldībā saņem izglītības nozare – 135,9 miljonus *euro*, kur 2022. gadā ir sagaidāmas būtiskas izmaiņas mērķdotācijas pedagogu atalgojumam plānošanā. No šī gada 1. septembra plānots ieviest finansēšanas modeli “Skolēns pašvaldībā”,

pamatojoties uz Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra rīkojumu Nr. 992 “Par konceptuālo ziņojumu “Par priekšlikumiem pedagogu darba samaksas finansēšanas modeļa pilnveidei””, kas paredz noteikt katrā pašvaldību grupā vidējo mērķdotācijas apjomu par vienu izglītojamo mēnesī, un tālāk pašvaldība veiks aprēķinātās mērķdotācijas sadali pa iestādēm pedagogu darba samaksas nodrošināšanai.

Plānotais valsts budžeta līdzfinansējums par valsts apmaksātiem pasažieru pārvadājumiem 2022. gadā samazināts par 0,6 miljoniem *euro*, un kopā plānots 7,6 miljoni *euro*. Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu uzturēšanai valsts budžeta transferts ir 0,6 miljoni *euro*.

Kopējais mērķdotāciju un dotāciju apjoms 2022. gadā tiek plānots 212 miljonu *euro* apjomā, no tiem Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu realizācijai 34,5 miljoni *euro*, balstoties uz projektu realizētāju iesniegtajiem naudas plūsmas plāniem un laika grafikiem.

Detalizēts mērķdotāciju apjoms norādīts saistošo noteikumu “Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetu” 5. pielikumā “Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada valsts budžeta transferti”.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžeta sagatavošana

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžets izstrādāts, ievērojot likumā “Par pašvaldību budžetiem”, likumā “Par pašvaldībām”, Likumā par budžetu un finanšu vadību, likumā “Par valsts budžetu 2022. gadam”, kā arī nodokļu likumos, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta, ziedojumiem un dāvinājumiem. Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumus veido fizisko un juridisko personu maksājumi.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžeta projekta izdevumu noteikšanas pamatprincipos tika noteikts, ka budžeta izdevumi 2022. gada pamatbudžetā tiek plānoti, nepārsniedzot Rīgas domes 2021. gada 27. janvāra saistošajos noteikumos Nr. 15 “Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2021. gada budžetu” paredzētos izdevumus ar atbilstošām korekcijām izdevumu pārrēķinam pilnam gadam un izslēdzot iepriekšēja gada naudas līdzekļu atlikumus un vienreizējos pakalpojumus, un kapitālos izdevumus ar konkrētu mērķi 2021. gadam. Kā arī 2021. gada laikā reorganizēto/likvidēto iestāžu funkciju pārņēmējiem tika pārdalīts Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2021. gada budžetā apstiprinātais finansējums pa atbilstošām budžeta programmām.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžeta projektu Rīgas domes Budžeta komisija izskatīja 2022. gada 11. janvārī un nosūtīja izskatīšanai Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komitejai ar kopējo ieņēmumu apjomu 995 821 835 *euro* un kopējo izdevumu apjomu 1 155 038 651 *euro*.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta prioritātes

Rīgas domes Budžeta komisija 2021. gada 15. oktobra sēdē apstiprināja budžeta izdevumu prioritāros virzienus 2022. gadā:

- Rīgas valstspilsētas pašvaldības konkurētspēja darba tirgū;
- satiksmes infrastruktūra;
- sociālā palīdzība un sociālais atbalsts.

Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības izdevumu sadalījumu nozarēm

Rīgas valstspilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi tiek novirzīti pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai – izdevumiem no budžeta finansētu institūciju, t. sk. pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, departamentu, sociālo dienestu uzturēšanai, pilsētas pasākumu finansēšanai, pilsētas infrastruktūras uzturēšanai, samaksai par pakalpojumiem pilsētas vajadzībām, tostarp pašvaldības funkciju izpildei sociālajā un izglītības jomā, sabiedriskajām organizācijām un privātajam sektoram, pabalstiem maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, investīciju projektu finansēšanai, līdzfinansējumam Eiropas Savienības fondu projektu apguvei, kā arī dotācijām pašvaldības sabiedriskajam transportam un citiem izdevumiem, kas paredzēti attiecīgajās pamatbudžeta programmās Rīgas domes saistošo noteikumu “Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetu” 3. pielikumā “Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu atšifrējums pa programmām”.

Izmaiņas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda aprēķina algoritmā, nemainot pašu normatīvo aktu, valstij novirzot speciālo dotāciju 70 % apmērā IIN ieņēmumu samazinājuma kompensācijai šajā fondā un sadalot 30 % atbilstoši IIN koeficientiem, ir būtiski mainījušas gan fonda līdzekļu apjomu, gan arī Rīgas valstspilsētas pašvaldības iemaksas PFIF. Rīgas valstspilsētas pašvaldības plānotās iemaksas minētajā fondā 2022. gadā – 95,7 miljoni *euro* (16,5 % no plānotajiem IIN ieņēmumiem), kas ir tuvu maksimāli lielākajam Rīgas valstspilsētas pašvaldības iemaksu apjomam – 96,7 miljoniem *euro* 2019. gadā (14,9 % no IIN

ieņēmumiem). Izdevumi atbilstoši klasifikācijai plānoti sadaļā “Vispārējie valdības dienesti”.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžets veidots pēc programmu principa (*euro*, veselos skaitļos), paredzot finansējumu attiecīgu budžeta programmu realizācijai. Budžeta programma ir savstarpēji saistītu, uz kopīgu mērķi orientētu pasākumu vai pakalpojumu kopums, kurš tiek plānots, izpildīts, uzskaitīts un kontrolēts no budžeta finansētās institūcijas saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību un par kuru izpildi atbild budžeta izpildītāji.

Rīgas domes saistošo noteikumu “Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetu” 2. pielikumā “Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi” ir izdevumu sadalījums atbilstoši nozarēm. Nozaru sadalījums veidots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par budžeta izdevumu klasifikāciju.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta programmu 01.27.00. “Investīciju programmas realizācija”, 01.39.00. “Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”, 01.04.00. “Rīgas pilsētas infrastruktūras fonds”, kā arī 03.01.00. “Rīgas domes Īpašuma departamenta darbības un nekustamā īpašuma izmantošanas procesu nodrošinājums” izdevumi ir sadalīti un attiecināti uz vairākām nozarēm.

Pašvaldības budžeta programma 01.19.00. “Izdevumi neparedzētiem gadījumiem (Rīgas domes rezerves fonds)” 14,8 miljonu *euro* apmērā iekļauta sadaļā “Vispārējie valdības dienesti”, bet pēc lēmuma par līdzekļu piešķiršanu tie tiek novirzīti atbilstoši nozarei, kur izdevumi veidojušies. Programmas ietvaros paredzēti līdzekļi Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumam – Rīgas filmu fondam 0,8 miljoni *euro*.

Sociālā aizsardzība, lai gan ir bijusi nemainīga pēdējo gadu prioritāte, ir saskārusies ar būtiskām problēmām pieejamo pakalpojumu nodrošināšanā rīdziniekiem, ko vēl vairāk saasina pilsētas iedzīvotāju novecošanās, Covid-19 izplatība un darbinieku trūkums nozarē.

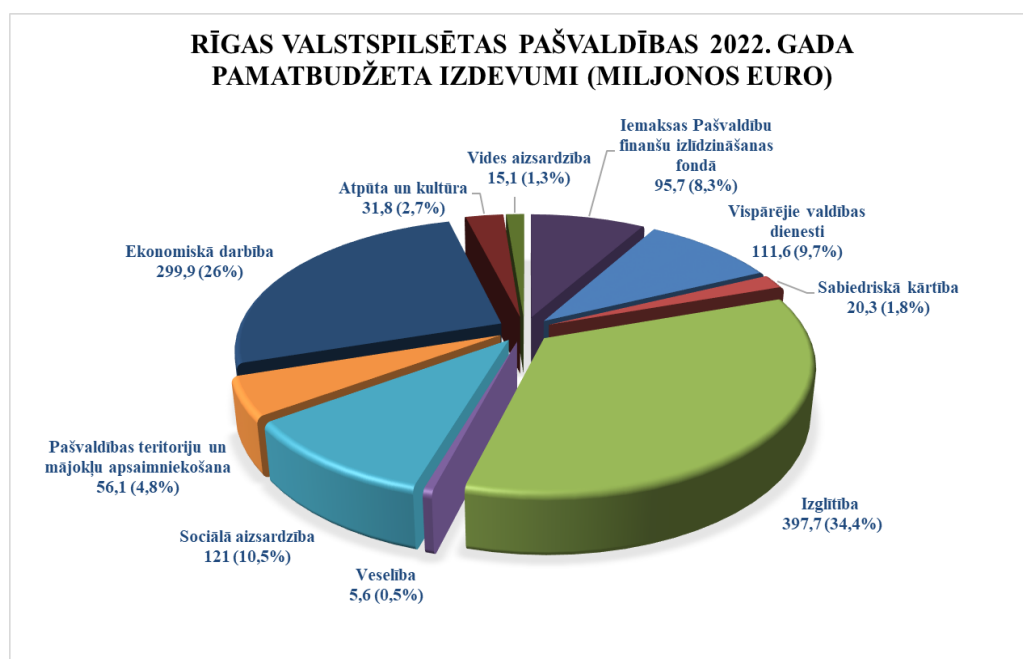
Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada pamatbudžeta programmās paredzēti izdevumi 121 miljons *euro* (10,5 %) no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem, kas ir par 8,7 miljoniem *euro* vairāk nekā bija, uzsākot 2021. gadu, un izdevumu īpatsvars ir saglabāts virs 10 % no kopējiem izdevumiem.

Sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2022. gada budžetā paredzēts finansējums 14,5 miljoni *euro* programmā 18.02.00. “Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem”, kas ietver būtiski lielākas izmaksas mājokļa pabalstam iedzīvotājiem. Ņemot vērā demogrāfijas tendences, palielinās finansējums arī pakalpojumam – aprūpei mājās.

Vislielākais izdevumu apjoms 2022. gada pamatbudžetā kā katru gadu plānots izglītības nozarei – izglītības iestāžu uzturēšanas un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšanas programmām. Izdevumi izglītībai ir Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta padotībā esošo izglītības iestāžu izdevumi, izdevumi izglītības pasākumiem, kā arī bērnu mūzikas un mākslas skolu izdevumi, Rīgas domes Īpašuma departamenta izdevumi izglītības iestāžu remontdarbiem, uzturēšanai, investīciju programmai.

Izglītības nozarei paredzētais izdevumu apjoms 2022. gadā ir 397,7 miljoni *euro*, kas ir 34,4 % no pamatbudžeta programmām paredzētā kopējā izdevumu apjoma.

**RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS 2022. GADA
PAMATBUDŽETA IZDEVUMI (MILJONOS EURO)**

Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina visas pamatfunkcijas, kā arī papildu brīvprātīgās funkcijas – atalgojums no pašvaldības budžeta finansēto izglītības iestāžu pedagoģiskajiem darbiniekiem pirmsskolas izglītības iestādēs ir noteikts lielāks par normatīvajos aktos noteikto minimālo likmi. Atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 15. janvāra rīkojumā Nr. 17 “Par pedagoga darba samaksas pieauguma grafiku laikposmam no 2018. gada 1. septembra līdz 2022. gada 31. decembrim” noteiktajam ar 2022. gada 1. septembri ir plānots palielināt pedagoga darba samaksu par 70 *euro* par likmi, attiecīgi sasniedzot 900 *euro* par likmi. Pašvaldībā pirmsskolas pedagoga darba likme ar 40 stundu slodzi septembrī sasniegs 981 *euro*.

Tiks turpināta veselības apdrošināšanas polišu iegāde vispārējās izglītības programmu pedagogiem, pirmsskolu pedagogiem, pirmsskolu pedagogu palīgiem, interešu izglītības iestāžu pedagogiem, kuri nodarbināti uz darba līguma pamata pilnu darba laiku vai nepilnu darba laiku – vismaz 0,5 amata slodzes. Ar 2022. gadu plānots paplašināt veselības apdrošināšanas polišu saņēmēju skaitu, piešķirot arī 1355 izglītības iestāžu kvalificētajiem tehniskajiem darbiniekiem (skolotāju palīgiem, auklēm, asistentiem, sociāliem aprūpētājiem, surdotulkkiem, lietvežiem un citiem speciālistiem). Kopējais apjoms jau sasniedz 2,9 miljonus *euro*.

Budžetā ir paredzēti 0,9 miljoni *euro* pabalstiem 75 *euro* apmērā pedagogiem, uzsākot jauno mācību gadu.

Papildu finansējums 1,7 miljoni *euro* paredzēts 2011. gadā uzsāktajai sadarbībai ar privāto sektoru, un 2022. gadā šim mērķim no pašvaldības budžeta paredzēti jau 27,1 miljoni *euro*, jo programmā iesaistīto bērnu skaits pastāvīgi palielinās, pārsniedzot 6000, kā arī darbojas auklīšu atbalsta programma.

Pašvaldība nodrošina brīvpusdienas visiem izglītības iestāžu (pirmsskolas, sākumskolas, pamatskolas, vidusskolas) audzēkņiem.

Izglītības nozarei ir ieplānots vislielākais valsts budžeta transfertu apjoms – 135,9 miljoni *euro*.

Vispārējiem valdības dienestiem izdevumi 2022. gadā plānoti 207,3 miljonu *euro* apmērā, no tiem iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 2022. gadā plānoti 95,7 miljoni *euro*. Kopējie izdevumi šajā nozarē, neiekļaujot iemaksas PFIF, ir 111,6 miljoni *euro*.

Vispārējiem valdības dienestiem izdevumi ietverti programmās 01.01.00. "Rīgas dome un Rīgas domes Finanšu departaments", 01.03.00. "Dalības maksa sabiedriskajās organizācijās", 01.07.00. "Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde", 01.15.00. "Kredīta procentu nomaksa un pakalpojumu apmaksa", 01.19.00. "Izdevumi neparedzētiem gadījumiem (Rīgas domes rezerves fonds)", 01.22.00. "Pašvaldību institūciju iekšējais un ārējais audits", 01.26.00. "Vēlēšanu komisijas darbības nodrošināšana", 01.37.00. "Informācijas tehnoloģiju tehniskā atbalsta programma", 01.39.00 "Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem", 03.01.00. "Rīgas domes Īpašuma departamenta darbības un nekustamā īpašuma izmantošanas procesu nodrošinājums", 27.01.00. "Rīgas pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisijas darbības nodrošināšana" u. c.

Sabiedriskajai kārtībai, kas ietver programmu 14.01.00. "Rīgas pašvaldības policija" un projektu finansēšanu no pilsētas investīciju programmas u. c., paredzēts finansējums 20,3 miljoni *euro* jeb 1,8 % no kopējiem izdevumiem.

Pašvaldības budžetā ekonomiskās darbības nozarei 2022. gadā kopējie izdevumi plānoti 300 miljoni *euro*, kas ir par 52,4 miljoniem *euro* vairāk nekā iepriekš, palielinot investīciju apjomu ceļu infrastruktūras sakārtošanai.

Saskaņā ar budžeta klasifikāciju plānoti izdevumi satiksmes infrastruktūras, sabiedriskā transporta programmu realizācijai, ielu uzturēšanai, programmai 02.01.01. "Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta darbības nodrošinājums", Rīgas pašvaldības aģentūrai "Rīgas investīciju un tūrisma aģentūra", programmai 01.32.00. "Zemes, uz kuras atrodas pašvaldības institūcijas, atpirkšanai un nekustamā īpašuma iegādei pašvaldības izpildinstitūciju vajadzībām".

Nozarei finansējums tiek paredzēts arī no valsts budžeta transfertiem – mērķdotācija pašvaldības autoceļiem un ielām plānota 11,4 miljonu *euro* apmērā un sabiedriskā transporta pakalpojumiem 7,6 miljoni *euro*, grants Austrumu maģistrāles posma Ieriķu iela–Vietalvas iela 2. kārtas izbūvei 11 miljoni *euro*, kā arī finansējums Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu realizācijai.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetā finansējuma apjoms dotācijai pilsētas sabiedriskajam transportam pakalpojuma nodrošināšanai paredzēts 119,1 miljons *euro*. Valsts budžeta transferti pasažieru regulārajiem pārvadājumiem budžetā plānoti 7,6 miljoni *euro*.

Vides aizsardzības nozarei plānots finansējums 15,1 miljons *euro* jeb 1,3 % no kopējiem izdevumiem pilsētas uzturēšanas programmu realizācijai, t. sk. pilsētas apstādījumu uzturēšanai, meliorācijas sistēmu apsaimniekošanai, vides objektu uzturēšanai u. c.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem plānoti 56,1 miljons *euro* jeb 4,9 % no kopējiem izdevumiem. Finansējums paredzēts pašvaldības teritoriju un pilsētai piederošo dabas pamatņu sakopšanai, kapsētu uzturēšanai, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas pašvaldības aģentūras "Rīgas gaisma" izdevumiem un iekškvartālu sakārtošanai. Tiek turpināta 2019. gadā uzsāktā programma sabiedrības iesaistei pilsētvides sakārtošanā – "Rīgas pilsētas līdzdalības budžeta programma", un tai plānots finansējums 1,1 miljons *euro*.

Pašvaldības izdevumi veselības nozarei paredzēti 5,6 miljonu *euro* apmērā. Veselības nozares izdevumus veido Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta programma “Departamenta padotībā esošo iestāžu darbinieku obligātās veselības pārbaudes un citi darba devēja izdevumi”, centralizētā programma “Rīgas valstspilsētas pašvaldības darbinieku veselības apdrošināšana” un pilsētas investīciju programma ar ieguldījumiem nekustamā īpašuma sakārtošanā Rīgas 1. slimnīcā un Rīgas 2. slimnīcā.

Atpūtas un kultūras nozares programmām Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetā plānots finansējums 31,8 miljoni *euro* jeb 2,8 % no kopējiem izdevumiem, samazinoties nozares finansējuma apjomam, jo Mežaparka Lielās estrādes rekonstrukcijas B daļas 2. posma realizācija ir noslēgusies un budžetā atspoguļots gala norēķina maksājumus par šo projektu.

Uz šo nozari attiecināmas Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pārziņā esošās kultūras iestāžu un pasākumu programmas, kā arī departamenta pārziņā esošās sporta programmas un pasākumi, Rīgas domes Finanšu departamenta programmas – “Dotācija SIA “Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs””, Rīgas domes Mājokļa un vides departamenta programma “Dotācija SIA “Rīgas meži””, Rīgas domes Īpašuma departamenta programma “Līdzfinansējums kultūras pieminekļu saglabāšanai un dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumu veikšanai un atjaunošanai”, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta programma “Dibinātāja dotācija nodibinājumam “Basketbola klubs “TTT Rīga”” darbības nodrošināšanai”, kā arī programma “Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pieminekļu aģentūra””.

Par atlīdzību Rīgas valstspilsētas pašvaldības struktūrvienībās

Rīgas domes Finanšu departaments 2021. gada 3. ceturksnī veica Rīgas valstspilsētas pašvaldībā strādājošo atalgojuma analīzi, veicot arī darba samaksas salīdzinājumu ar vidējo atalgojumu valstī, dažādu amata algu grupu salīdzinājumu ar līdzīgas kvalifikācijas amatiem valsts sektorā un privātajā sektorā. Vidējā darba samaksa Rīgas valstspilsētas pašvaldībā 2020. gadā ir tikai 767 *euro*, kas ir 67 % no vidējā atalgojuma privātajā sektorā un 55 % no vidējā atalgojuma valsts sektorā. Vidējo darba samaksas apjomu nosaka augsts mazāk kvalificētu tehnisko darbinieku skaits izglītības nozarē, tomēr, analizējot atalgojuma starpību visās amatu grupās, ir jāizceļ Rīgas valstspilsētas pašvaldības 6. un 8. amatu grupas, kur atalgojuma starpība ar līdzvērtīgiem amatiem ir vislielākā un sasniedz 34 %. 8. amatu algu grupā iekļauti: sociālais darbinieks, sociālais pedagogs, medicīnas māsa, galvenais speciālists, galvenais referents, galvenais bibliotekārs, bāriņtiesas loceklis, inspektors, inspektors-glābējs. 6. grupā iekļauti: nodaļu, sektoru un projektu vadītāji. Nepieciešamais finanšu apjoms darba samaksas sistēmas sakārtošanai Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā būtu 20,8 miljoni *euro*, ko nav iespējams realizēt ierobežoto finanšu resursu dēļ, tomēr tika lemts par pakāpenisku un sistemātisku pieeju atalgojuma pārskatīšanā, paredzot papildu līdzekļus 4,3 miljonus *euro* 2022. gada budžetā, kas ļaus paaugstināt atalgojumu pašvaldības iestāžu darbiniekiem par 4–8 %.

Atalgojums no pašvaldības budžeta finansētiem pedagogiem un medicīnas darbiniekiem tiks pārskatīts:

- ar 2022. gada 1. janvāri medicīnas darbiniekiem tiks palielināts par 10 %, pamatojoties uz Ministru kabineta 2018. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 851 “Noteikumi par zemāko mēnešalgu un speciālo piemaksu veselības aprūpes jomā nodarbinātajiem”;
- no pašvaldības budžeta finansētajiem pedagoģiskajiem darbiniekiem tiks palielināts par 70 *euro* mēnesī (no 830 *euro* uz 900 *euro*), pamatojoties uz Ministru kabineta 2018. gada 15. janvāra rīkojumu Nr. 17 “Par pedagoga darba samaksas pieauguma grafiku laikposmam no 2018. gada 1. septembra līdz 2022. gada 31. decembrim”. Rīgas valstspilsētas pašvaldībā no 2022. gada 1. septembra tiks nodrošināta pirmsskolas izglītības pedagoga darba samaksa 981 *euro* mēnesī par likmi ar 40 stundu slodzi, pirmsskolas izglītības pedagoga darba samaksa 912 *euro* mēnesī par likmi ar 30 stundu slodzi un pirmsskolas izglītības pedagoga darba samaksa 1212 *euro* mēnesī par likmi modelī “1 pedagogs un 2 skolotāja palīgi”.

Par plānotajām izmaiņām pašvaldības iestādēs un struktūrvienībās

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā 2022. gadā turpināsies nozaru administratīvās struktūras sakārtošana un pilnveidošana. Rīgas domes Satiksmes departamentā ir plānota Veloinfrastruktūras nodaļa ar četrām amata vietām, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentā – Arhitektūras un pilsētas dizaina pārvalde ar sešām amata vietām būvvaldes funkciju stiprināšanai un galvenā ainavu arhitekta piesaistei. Kā arī plānots iedzīvotāju ērtībai un tuvākās apkaimes attīstībai izveidot jaunu Rīgas pilsētas Apkaimju iedzīvotāju centra struktūrvienību Vecmīlgrāvī.

Lai komunikācijas jomā pilnveidotu un uzlabotu saziņu ar pilsētas iedzīvotājiem un tūristiem, tajā veicamās funkcijas tiks centralizētas ar fiskāli neitrālu ietekmi uz budžetu no departamentiem (Rīgas domes Labklājības departamenta, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta un Rīgas domes Satiksmes departamenta) un citām iestādēm un nodotas Rīgas domes Komunikācijas pārvaldes kompetencē, nodrošinot vienotu komunikācijas procesu un korporatīvo tēlu. Rīgas pilsētas Apkaimju iedzīvotāju centrs kopā ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu risina jautājumu par sabiedrības integrācijas funkcijas nodošanu Rīgas pilsētas Apkaimju iedzīvotāju centra pārziņā. Šobrīd budžetā minētās funkcijas nodrošināšanai programma “Sabiedrības integrācijas programma” ir izveidota kā centralizēta programma. Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta grozījumos tiks iestrādātas pārējās izmaiņas saistībā ar amata vietu pārcelšanu.

Jāatzīmē, ka 2022. gadā, pamatojoties uz Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu likumu, Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pieminekļu aģentūra” veiks strukturālas izmaiņas un izveidos Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu nodaļu, kuras finansēšanai tiks saņemts finansējums no valsts budžeta.

Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības konsolidēto investīciju programmu

Rīgas valstspilsētas pašvaldības konsolidētā investīciju programma 2022. gadā plānota 93,3 miljonu *euro* apmērā, kas ir par 49,8 miljoniem *euro* vairāk nekā bija, uzsākot 2021. gadu. Investīciju programmas realizācija plānota galvenokārt atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par kritērijiem un kārtību, kādā 2022. gadā tiek izvērtēti un izsniegti valsts aizdevumi pašvaldībām Covid-19 izraisītās krīzes seku mazināšanai un novēršanai, un noteikumiem par kārtību, kādā piešķiramas un izlietojamas mērķdotācijas investīcijām pašvaldībām. Investīciju programma tiek sadalīta 3 blokos – 2021. gadā uzsākto investīciju projektu saistību izpildei, kur lielākais objekts ir Austrumu maģistrāles posma Ieriķu iela–Vietalvas iela 2. kārtas izbūve ar finansējumu 26,4 miljoni *euro*, kas tiek finansēts no valsts budžeta mērķdotācijas ar pašvaldības līdzfinansējumu, būvniecības ieceru dokumentācijas izstrādei un projektēšanai 1,96 miljoni *euro* un jaunu augstas gatavības investīciju projektu realizēšanai 35 miljoni *euro*. Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komiteja lemj par investīciju projektu pieteikumu iesniegšanu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā vai citās nacionālā finansējuma grantu vai aizņēmumu programmās (atbilstoši noteikumiem nepieciešamības gadījumā ar domes lēmumu), izvirzot projektu pieteikumus no Rīgas valstspilsētas pašvaldības indikatīvā augstas gatavības un prioritāro investīciju projektu kopsavilkuma 2022.–2024. gadam.

Iekškvartālu un piebraucamo ceļu infrastruktūras atjaunošanas programmai (01.14.00.) plānots finansējums 2 miljonu *euro* apmērā.

Par līdzfinansējumu Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem

2021. gada budžeta programmas izpilde, kas saistīta ar Eiropas Savienības fondu projektu realizāciju, bija tikai 88,1 % no plānotajiem 77,8 miljoniem *euro*.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetā jaunu attīstības projektu finansēšanā programmai 01.39.00. “Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem” plānots finansējums 81,4 miljoni *euro*, sasniedzot izvirzītos mērķus un iekļaujoties noteiktos laika termiņos.

2022. gadā joprojām turpinās lieli infrastruktūras projekti:

- Austrumu maģistrāles pieslēguma ostai izveides I kārtā;
- pārvada pār dzelzceļa līniju Rīga-Skulte ar pievedceļiem izbūve;
- Skanstes teritorijas revitalizācijas 1. kārtā.

Tiks uzsākti energoefektivitātes paaugstināšanas darbi Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu ietvaros tādās Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestāžu ēkās kā sporta skolas “Arkādija” Rīgas sporta manēžas ēka Kojusalas ielā 9, Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienības struktūrvienības kultūras centra “Ilģuciems” ēka Lidoņu ielā 27 k-2, Rīgas 9. vidusskolas ēka Stāmerienas ielā 8, Rīgas 63. vidusskolas ēka Baltezera ielā 6, Rīgas Jauno tehniķu centra ēka Bauskas ielā 88, kā arī ar Eiropas nozīmes dzelzceļa līnijas “Rail Baltica” infrastruktūru saistītās pilsētas centra infrastruktūras būvprojekta izstrāde un būvniecība.

2022. gada 3. ceturksnī plānots uzsākt Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna ietvaros iekļauto Rīgas valstspilsētas pašvaldības

infrastrukturā projektu būvniecības ieceru tehniskās dokumentācijas izstrādi, kurā ir trīs projektu bloki:

- reģionālas un pilsētas nozīmes veloinfrastrukturā izveide maršrutos Rīga–Babīte–Piņķi, Rīga–Ulbroka, Rīga–Ķekava;

- pilsētas sabiedriskā transporta savienojuma punkti ar dzelzceļa stacijām “Zemitāni”, “Sarkandaugava”, “Dauderi”, “Ziemeļblāzma”, “Šķirotava” un “Bolderāja”;

- neatkarīgas sabiedriskā transporta līnijas un ar to saistītās veloinfrastrukturā izbūve Dzelzavas ielas posmā no Jorģa Zemitāna tilta līdz Juglas ielai.

Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna ietvaros 2022. gadā plānots uzsākt arī informācijas tehnoloģiju projekta “Pašvaldību centralizēto risinājumu platforma” īstenošanu.

Par Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna projektu īstenošanu Rīgas domei būs jālemj pēc ārējo normatīvo aktu apstiprināšanas.

Izglītības nozare ir līdere pēc iesniegto projektu skaita, tomēr lielākā daļa projektu ir nelieli un saistīti ar mūžizglītības programmas “Comenius” realizāciju.

Pašvaldības budžeta finansēšanas daļa

Likumā par budžetu un finanšu vadību noteikts, ka pašvaldību budžeti katram saimnieciskajam gadam ietver visus pašvaldību (pašvaldību institūciju) iekasētos vai saņemtos ieņēmumus un aizņēmumus, kurus pašvaldības apropriē pašvaldību mērķiem. Likuma “Par pašvaldību budžetiem” 11. pantā noteikts, ka pašvaldību budžetos ir ieņēmumu daļa, izdevumu daļa un finansēšanas daļa. Pašvaldības savus budžetus izstrādā atbilstoši budžeta ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikācijai, kuru nosaka Ministru kabinets.

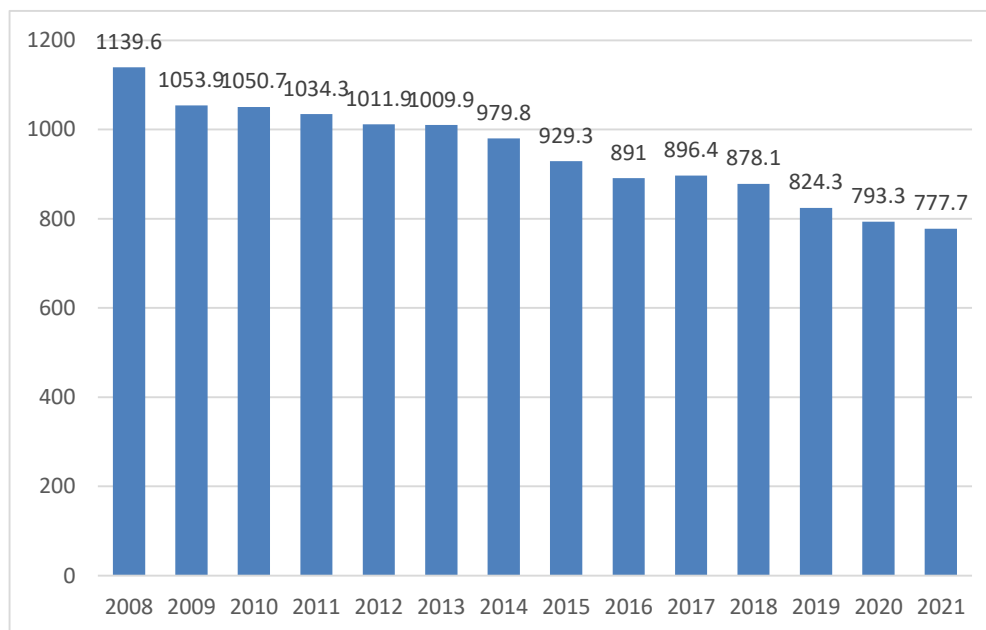
Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 875 “Noteikumi par budžeta finansēšanas klasifikāciju”, kā arī Valsts kases norādījumi (piemēram, 2014. gada 30. jūnija vēstule Nr. 8-5.19/782 “Par 2013. gada pārskatu”) nosaka finansēšanas sadalījumu.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada budžetā saskaņā ar visu iepriekšminēto normatīvo aktu un Valsts kases prasībām plānoti darījumi finansēšanas daļā:

- aizņēmumi, kas budžetā lietošanas ērtībai tiek iedalīti kā “Eiropas Savienības projektu līdzfinansēšana un priekšfinansēšana”, kā arī “Rīgas valstspilsētas pašvaldības investīciju programmas finansēšanai”;
- aizņēmumu atmaksa, kas tiek iedalīta pirmstermiņa atmaksā, noslēdzoties Eiropas Savienības fondu projektu realizācijai un saņemot priekšfinansēšanā ieguldītos aizņēmuma līdzekļus, kā arī pārējo aizņēmumu pamatsummu saistību atmaksā.

Par pašvaldības īstenoto finanšu resursu vadību

Rīgas valstspilsētas pašvaldības kopējo saistību* apjoms (milj. *euro*)

* Pamatsummas un procenti.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžets tiek plānots, paredzot, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi pārsniedz pilsētas budžeta uzturēšanas izdevumus.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetā izdevumi pārsniedz ieņēmumus, jo atbilstoši normatīvajam regulējumam naudas līdzekļu uzkrājums gada beigās, kas, pabeidzot 2021. gadu, veido 153,6 miljonus *euro*, tiks novirzīts 2022. gada izdevumiem – 144 miljoni *euro*.

Plānojot budžetu, ir paredzēts, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta līdzekļu uzkrājumi 2022. gada beigās būs ne mazāk kā 8,5 miljoni *euro*.

Turpmākajos gados Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību dinamiku un līmeni noteiks divu pretēju faktoru mijiedarbība. Pirmkārt, turpināsies Dienvidu tilta būvniecības un finansēšanas saistību atmaksa, un līdz 2022. gada beigām pašvaldība atmaksās 76 % no šī saistību apjoma.

Otrkārt, 2022. gada laikā tiks uzņemtas jaunas saistības Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu un investīciju projektu finansēšanai. Ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanas un novēršanas (saistībā ar Covid-19 izplatību) projektiem 2022. gadā pašvaldībām valsts budžetā paredzēts kopējais aizņēmumu papildu limits 70 miljonus *euro* apmērā. Paredzams, ka pašvaldības kopējais ilgtermiņa finanšu parādsaistību (pamatsummu) apjoms, kas 2021. gada beigās veidoja 575 miljonus *euro*, 2022. gada beigās samazināsies līdz 553 miljoniem *euro* jeb 56 % no plānotajiem budžeta ieņēmumiem.

Rīgas domes Finanšu departaments nodrošina saistību portfeļa regulāru uzraudzību un izvērtēšanu, ņemot vērā aktuālo finanšu tirgus situāciju. Pašvaldības kopējo saistību līmeņa samazināšanās rezultātā Rīgas valstspilsētas pašvaldības potenciālā aizņemšanās spēja ir būtiski palielinājusies. Uzlabojusies arī saistību maksājumu 20 % kritērija izpilde, kas tiek vērtēta kā kārtējā gada

pamatsummu un procentu saistību maksājumu attiecība pret budžeta ieņēmumiem gadā (bez iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā un mērķdotācijām). 2022. gadā šī kritērija izpilde paredzama ap 11 %–12 % līmenī, un tuvākajos gados tā nepārsniegs 12 %.

Īstenoto pasākumu un pašvaldības kopējo saistību samazināšanās rezultātā Rīgas valstspilsētas pašvaldības potenciālā aizņemšanās spēja ir būtiski palielinājusies.

2022. gadā un turpmākajos gados pašvaldība piesaistīs papildu finanšu resursus Eiropas Savienības 2021.-2027. gada plānošanas perioda projektu līdzfinansēšanai, ar projektu “Rail Baltica” saistīto attīstības projektu finansēšanai un uzsāks projektu īstenošanu Atjaunošanas un noturības mehānisma ietvaros.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu un budžeta politiku turpina vērtēt starptautiskās kredītreitinga aģentūras “Standard & Poor’s” un “Moody’s Investors Service”. Kredītreitinga aģentūra “Standard & Poor’s”, izvērtējot pilsētas finanšu un budžeta situāciju, 2021. gada 22. oktobrī saglabāja piešķirto reitingu “A-” līmeni, paaugstinot attīstības perspektīvu uz “pozitīvu”. Arī kredītreitinga aģentūra “Moody’s Investors Service” 2021. gada 1. decembrī apstiprināja pilsētai iepriekš piešķirto Baa1 reitingu ar stabilu attīstības perspektīvu.

Rīgas pilsētas kredītreitinga vēsture

Kredītreitinga piešķiršanas gads	<i>Standart & Poor's</i> reitings saistībām vietējā un ārvalstu valūtā	<i>Moody's Investors Service</i> reitings saistībām vietējā un ārvalstu valūtā
1997	BBB-/Positive/A-3	-
1999	BBB/Stable/A-3	-
2001	BBB/Positive/A-3	-
2003	BBB-/Stable/A-3	-
2004	BBB-/Stable/A-3	-
2005	BBB/Stable/A-3	-
2006	BBB/Stable/A-3	A2 Stable
2007	BBB/Stable/A-3	A2 Stable
2008	BBB-/Negative/A-3	A3 Negative
2009	BB/Negative/B	Baa3 Negative
2010	BB/Stable/B	Baa3 Stable
2011	BB+/Stable/B	Baa3 Stable
2012	BBB/ Positive/ A-2	Baa3 Stable
2013	BBB/ Positive/ A-2	Baa3 Positive
2014	BBB+/Stable/A-2	Baa2 Stable
2015	BBB+/Stable/A-2	Baa1 Stable
2016	BBB+/Stable/A-2	Baa1 Stable
2017	BBB+/Stable/A-2	Baa1 Stable
2018	BBB+/Positive/A-2	Baa1 Stable
2019	A-/Stable/A-2	Baa1 Stable
2020	A-/Stable/A-2	Baa1 Stable
2021	A-/Positive/A-2	Baa1 Stable